Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. post. - II Gruppo

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava: Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poduredništvo: Trst, Vicolo delle Rose štev. 7

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Leto VII. - Štev. 31 | Gorica - 4. avgusta 1955 - Trst | Izhaja vsak četrtek

Današnji Trst

Že dalj časa je čutiti na Tržaškem veliko gospodarsko pomanjkanje, ki se izraža v odpuščanju delavcev iz tovarn, in zato brezposelnost vedno bolj narašča. Ljudje se izseljujejo v Avstralijo, ker ne vidijo več nobene bodočnosti doma. Toda vsi se ne morejo izseliti. Mnogi so starejši, mnogi so navezani na svojo zemljo in svoj dom. In pa — zakaj bi morali po tolikem trpljenju, ki ga je prinesla vojna, in po tolikih lepih obljubah, ki so jih dajali na desni in levi, zakaj bi morali zdaj zapustiti svoje rojstne domove? Tako se ljudje sprašujejo.

Povsod je vprašujoča skrb. Povsod nemir in strah pred bodočnostjo. Posebna delegacija tržaškega mestnega sveta je odšla v Rim z županom ing. Bartolijem na čelu, da bi prepričala vlado, da so potrebni nujni ukrepi za dvig tržaškega gospodarstva. Tudi prevzvišeni gospod škof se je mudil v prestolnici države, in je tam podprl in poudaril kričeče potrebe tržaških meščanov.

Prefekt dr. Palamara je sklical tiskovno konferenco in je miril prebivalstvo, češ da ni vzroka za zaskrbljenost.

Delavstvo pa je za ponedeljek napovedalo splošno stavko v znak solidarnosti z delavci, ki so zahtevali preklic odpustov v tovarni CRDA. Da podpro to zahtevo delavcev, so bile v ponedeljek 25. julija popoldne vse trgovine in skoraj vsi obrati zaprti, nekaj ur so stavkali železničarji, uslužbenci ACEGAT in drugi. Delavstvo se je po končanem velikem zborovanju spopadlo s policijo.

Tak je bil pretekli teden Trst. Zaskrbljenost na obrazih, nemir na licih, težko vprašanje kruha v domovih. Ljudje se sprašujejo, ali morda le ne bi bilo bolje ustvariti Svobodno tržaško ozemlje. Zdi se jim, da sta jih dve državi ogoljufali za nekaj, kar bi bilo edino pametno.

Jutrišnji dan bo pokazal, kam plovemo.

Ameriške čete pridejo v Trst

Ital. zunanji minister Martino je pojasnil, da del ameriških čet, ki so sedaj v Avstriji, ostane po umiku iz Avstrije v nekaterih mestih severne Italije in sicer v Veroni, Vicenzi in v Trstu. Povedal je, da gre pri tem za nekaj tisoč mož, ki bodo ostali v Italiji pod poveljstvom komande vojaških sil Atlantske zveze za južno Evropo in Sredozemlje s sedežem v Neaplju. Te ameriške čete torej ne bodo pod direktnim poveljstvom svoje vrhovne komande, temveč bodo v sklopu sil Atlantske obrambne zveze pod poveljstvom te slednje.

Že prej se je slutilo, da bodo ameriške čete verjetno ostale v Italiji po umiku iz Avstrije, a je Martinova vest kljub temu zbudila precej začudenja, ker so menili, da bodo v duhu ženevskih sklepov umaknili svoje čete iz Avstrije vsi zavezniki ter jih poslali domov. Sedaj pa so sklenili Amerikanci, da jih del pustijo v severni Italiji, Sovjeti pa bodo del svojih čet pustili na Ogrskem in na Češkoslovaškem.

V Trstu je vest o vrnitvi ameriških čet zbudila pri mnogih precej veselja, ker se še predobro spominjajo »ameriških« časov. Vendar bo novi kontingent čet precej manjši nego je bil prej, ko je bilo še Svobodno tržaško ozemlje.

Bolgari sestrelili izraelsko letalo - 58 ljudi mrtvih

Eden najtežjih incidentov po vojni, ki bi v drugačnih razmerah imel lahko zelo težke posledice, se je zgodil pretekli teden 27. julija na bolgarskem ozemlju blizu grške meje. Tega dne je tam mimo letelo veliko potniško letalo »Constellation« last izraelske države. Letalo je imelo na krovu 52 potnikov in 6 mož osebja. Nenadoma, Bog ve zakaj, je začela na letalo streljati bolgarska protiletalska zaščita. Pilot je hotel takoj obrniti svoj stroj, ko je zapazil, kam je zašel, ali bilo je prepozno. Krogle strojnic so že zadele letalo, ki je kmalu nato strmoglavilo na bolgarsko ozemlje, nedaleč od grške meje. Vsi potniki z osebjem vred so se ubili, skupno 58 oseb.

Ta incident je izzval veliko ogorčenje po vsem svetu, saj je tu šlo za hud zločin, ki ga je izvršila bolgarska protiletalska zaščita. Drugi menijo, da so »Constellation« sestrelila bolgarska lovska letala. Vsekakor gre tu za premišljeno dejanje, ki se je dogodilo ob belem dnevu in ob popolni vidnosti, tako da se niso mogli motiti, da gre za potniško in ne za kako vojaško letalo. Poleg tega so se bolgarske komunistične oblasti vedle zelo nekorektno, ko sprva niso dovolile izraelskim zastopnikom, da bi smeli preiskati vzroke nesreče in odpeljati mrtve, pozneje pa so jim v ta namen dovolile le šest ur bivanja na Bolgarskem.

Mnogi časopisi so ob tem incidentu poudarili, kako dolga je še pot, da bodo lepim besedam o mednarodnem sožitju, izrečenim v Ženevi na konferenci štirih, sledila tudi dejanja mednarodne strpnosti od strani komunistov.

Nemiri v Maroku se nadaljujejo

V Parizu je parlament razpravljal o stanju v Maroku in v francoski Severni Afriki sploh. Seveda tudi poslanci niso mogli najti takojšnje rešitve zamotanim vprašanjem, zaradi katerih je nastalo dosedanje hudo vretje v Maroku in v sosednjih deželah. Zato je parlament odobril, da ostane še naprej v veljavi izredno stanje v upanju, da se bodo duhovi na kak način pomirili. Medtem se boji in atentati nadaljujejo. Vsak dan znova beležijo nove spopade med uporniki in vojaštvom z mrtvimi na obeh straneh, po mestih in večjih vaseh so pa atentati na dnevnem redu in prav tako vsakdanji pretepi s policijo, ki se redno končavajo z večjim ali manjšim številom mrtvih. Tako je bilo n. pr. v petek sto mrtvih v bojih v Alžiru, v soboto v Maroku 16 mrtvih med spopadi s policijo ter osem v Alžiru, v nedeljo so bili novi spopadi, novi boji in nove žrtve. Tako je vsak dan. Kdaj se bodo duhovi pomirili? Težko je napovedati, ker so različni interesi preveč med sabo pomešani, da bi jih mogel kdo v kratkem času razrešiti.

Avstrijska mirovna pogodba je stopila v veljavo

V sredo dne 27. julija 1955 je bila položena ratifikacijska listina francoske vlade v sovjetski državni arhiv. Ker so ostale države podpisnice svoje listine že prej položile, je bila s tem izpolnjena zadnja formalnost in je avstrijska državna pogodba stopila v veljavo.

Ob isti uri se je sestal na Dunaju Zavezniški kontrolni svet in sklenil, da se razpusti.

Istočasno pa so na Schwarzenbergovem trgu imele zadnjo parado zasedbene čete štirih velesil. Slovesno so bile snete francoska, sovjetska, ameriška in angleška zastava, a namesto njih je bila dvignjena avstrijska zastava.

S stopom v veljavo državne pogodbe je pridobila Avstrija zopet svojo državno suverenost in vse določbe državne pogodbe so postale pravomočne. Avstrija je torej neodvisna, a nevtralna država.

Amerika in Kitajska

Kot napovedano so se v ponedeljek začeli razgovori med zastopniki ZDA in komunistične Kitajske. Ti razgovori se vrše v Ženevi v Palači narodov, kjer se je vršila znamenita ženevska konferenca pred dvema tednoma. Pri teh razgovorih gre za to, da se uredi vprašanje vrnitve ameriških državljanov, ki jih pridržuje Kitajska, in da se odpre pot za ureditev še ostalih vprašanj, zlasti vprašanja Formoze in sprejema kom. Kitajske med Združene narode. Razgovori so se začeli v najlepšem razpoloženju, ker so tik pred njih začetkom povedali, da so Kitajci izpustili 11 ameriških letalcev, ki so jih pridrževali od časov korejske vojne, češ da so vohuni. Ta vest je vse presenetila in ustvarila kar moči ugodno ozračje za nadaljnji potek razgovorov.

Če se skoro vsi vesele teh novic, so zaradi njih zaskrbljeni kitajski nacionalisti na Formozi. Ti se boje, da jih bodo ZDA pustile na cedilu in morda izročile otok komunistom za ceno miru na Daljnem Vzhodu. Nekateri so mnenja, da se bo to zgodilo, drugi zopet trde, da bodo Amerikanci vztrajali in ne bodo izdali interesov nacionalističnih Kitajcev. Razgovori bodo pokazali, kdo ima prav.

POLITIČNE NOVICE

RUSKE ČETE so začele zapuščati Avstrijo, iz katere se morajo izseliti najkasneje do 1. oktobra, kot določa mirovna pogodba. V ta namen je sovjetska komanda zaprosila avstrijske oblasti na posodo 400 vagonov in primerno število lokomotiv za prevoz sovjetskih čet domov. Menijo pa, da se te čete ne bodo vrnile v Rusijo; temveč da bodo vsaj deloma ostale na Češkem, Ogrskem in v Romuniji.

ŽITO ZA LIBIJO bodo poslale ZDA, ker je to deželo hudo prizadela suša. Vsega skupaj bo Libija dobila 6.800 ton žita od ZD.

MEDNARODNA KONFERENCA ZA ASTRONAVTIKO se je sestala v ponedeljek v Kopenhagenu na Danskem. Udeležujejo se je zastopniki 16 držav, niso pa zastopane države izza železne zavese; le sovjetska Rusija je poslala svojega opazovalca v osebi izvedenca za medplanetarne polete, prof. Sedoma. Ta konferenca je posebno važna zato, ker sledi neposredno izjavi ameriških in sovjetskih tehnikov o načrtih za umetne satelite. Na konferenci bodo namreč razpravljali med drugim ravno o potovanjih na planete, o letanju na raketni pogon, o kozmičnih žarkih itd. Učenjaki se torej resno pripravljajo, da pojdejo na luno. Srečno pot! jim voščimo že sedaj.

NA PRIHODNJIH PREDSEDNIŠKIH VOLITVAH, ki bodo v ZDA leta 1956, bo republikanska stranka zopet kandidirala generala Eisenhowerja zato, da bo lahko še naprej delal »za mir na svetu in za procvit Amerike.«

JUGOSLOV. PARLAMENTARNO ODPOSLANSTVO je v torek dospelo v Moskvo. Na postaji so ga sprejeli Gromiko in Zorin ter drugi odlični sovjetski parlamentarni zastopniki. Odposlanstvo vodi Bakarič ter bo ostalo v Sovjetiji kakih 14 dni. To je prvi parlamentarni obisk Jugoslovanov v Moskvi po letu 1948.

TITO je izjavil, da je zadovoljen s sedanjimi odnošaji s Sovjeti. Krivdo za prejšnje slabe odnose pa da ne nosi samo Berija, temveč tudi Stalin.

ATOMSKA KONFERENCA se pripravlja v Ženevi. Zbrali se bodo na njej največji učenjaki vseh večjih držav, da se pomenijo o uporabi atomske energije v miroljubne namene. Sovjetsko delegacijo bo najbrž vodil Malenkov.

VRHOVNI OBRAMBNI SVET se je sestal v torek pod predsedstvom predsednika republike Gronchija. Pretresal je položaj ital. oboroženih sil. Kaj so sklenili, pa niso povedali.

VISOKA VABILA med diplomati so po ženevski konferenci na dnevnem redu. Najprej je Eden povabil Bulganina in Hruščeva v London, sedaj pa so Sovjeti povabili Faurea in Pinaya v Moskvo. Čas obiska niso še določili.

Republikanci in slov. šole v Tržiču

Italijanskim republikancem so slovenske šole trn v peti, katerega je treba izdreti. Nobene prilike ne zamudijo, če se je treba obregniti ob nje. Za to jim pride prav vsak izgovor, tudi če ga pes na repu prinese.

Oni večer je vodstvo teh republikancev za goriško pokrajino zborovalo v Tržiču. Ker niso imeli drugih zadev, so se lotili slovenske ljudske šole v Tržiču. Sklenili so, da pozovejo župana in občinski odbor, naj zahtevajo od oblasti, da ukinejo slovensko šolo v Tržiču, ker je treba, pravijo, varovati italijanski značaj tega kraja; slovenska šola tudi veliko stane in otrok ima menda malo. Sicer pa Slovenci v Tržiču tudi v rajnki Avstriji niso imeli šole. Pri tej zahtevi se ti republikanci sklicujejo na neki paragraf šolskega zakona. Mi pa pravimo: Šolskih paragrafov je veliko. Če bi se oblast držala vseh, bi goriški Slovenci že davno imeli vse šole uzakonjene in učiteljstvo bi bilo stalno, kajti že pred davnimi leti bi bili razpisani konkurzi, kot jih zahteva zakon, in še marsikaj drugega bi bilo napravljenega. Ti prismuknjeni republikanci pa poznajo šolske in druge paragrafe samo, kadar jih je treba zavihteti nad Slovenci. Tudi se nam zdi zelo čudno, da hočejo posnemati rajnko Avstrijo, ko so pa vse naredili, da je razpadla.

Jasno je, da glasno in krepko ugovarjamo proti ukinitvi vsake slovenske šole. Slovenski otroci imajo pravico do pouka v svojem materinem jeziku, tudi če jih je v kakem slovenstvu sovražnem okolju malo, kajti število ne ustvarja in ne odpravlja etičnih zakonov, ki obvezujejo vse: velike in majhne, države in občine, stranke in posameznike, vlado in vladane. Zato smo prepričani, da vlada ne bo poslušala teh kratkovidnih ljudi, ki spadajo v davno preteklost, iz katere so se rešili po nekem nerazumljivem naključku.

Stavbišča so v Trstu draga

Kljub hudi gospodarski krizi vstajajo v Trstu razmeroma naglo visoke stanovanjske stavbe v samem središču mesta, pa tudi v predmestjih in okolici. Stanovanjska stiska je še huda, saj se je po vojni preselilo v Trst 25.000 beguncev iz Istre in še vedno novi prihajajo. Tako se je prebivalstvo dvignilo od predvojnih 250.000 na 275.000.

Zemljišča za gradnjo hiš so v Trstu zelo draga. Danes plačujejo v samem središču od 50.000 do 60.000 lir za kv. meter. Podjetje Forst, ki je zgradilo veliko palačo na prostoru nekdanje »Evrope«, je plačalo okrog 50 milijonov lir za stavbišče s površino 1400 kv. metrov.

Tudi izven strogega središča so cene stavbišč še visoke. Sučejo se od 15 do 20 tisoč lir na kv. meter.

Podjetniki prodajajo navadno dograjene stavbe v kondominij, to se pravi, da novi lastnik kupi eno stanovanje ali prostore za urad ali lokal. V središču mesta plačujejo okrog 3 milijone za prostor (kot prostor štejejo le sobe, medtem ko kuhinja pripada že pritiklinam). V predmestjih, kakor Rojanu, Barkovljah, pa 1 milijon lir za prostor. Gre torej za precej visoke cene, a kljub temu prodajo stavbeniki kaj kmalu prostore v velikih stavbah v središču. Povečini služijo ti prostori do drugega nadstropja za razne urade, ambulante in trgovine. Le višja nadstropja so namenjena za stanovanja.

Tržaška ECA in dobrodelnost

ECA je tržaška občinska dobrodelna ustanova. Na tisoče siromakov se k njej zateka. Te dni pa je moral priti v vrste njenih upravnikov človek, ki ima o dobrodelnosti zelo originalne misli. Pregledal je sezname oseb, ki prejemajo podpore, raziskoval, ali imajo italijansko državljanstvo ali ne, nato pa kar osebe, ki nimajo italijanskega državljanstva, črtal s seznama. Te uboge siromake so potem pošiljali na slovenska podporna društva, ki se bavijo z otroškimi kolonijami ali dijaštvom, ki ne prejemajo prispevkov iz javnih fondov, kot ECA, in seveda tudi nimajo revežem kaj dati. Ko so bili naši upravniki anglosaški protestanti, so bili deležni občinskih podpor reveži brez razlikovanja glede državljanstva. Ko smo prišli pod okrilje katoliške Italije, smo upali, da bodo vsaj za naše reveže po svojih močeh skrbeli. Krščanska ljubezen vidi Kristusa v vsakem človeku, ne gleda na jezik, na pleme, na državljanstvo. Sicer pa: Ako se kaka ustanova ne brani inozemskih ameriških podpor, se tudi ne sme braniti inozemskih revežev.

NAŠ TEDEN V CERKVI

7. avgusta, 10. pob. nedelja: sv. Kajetan
8. avgusta, ponedeljek: sv. Cirijak
9. avgusta, torek: sv. Janez Vianej, sv. Roman
10. avgusta, sreda: sv. Lavrencij
11. avgusta, četrtek: sv. Suzana
12. avgusta, petek: sv. Klara
13. avgusta, sobota: sv. Janez Berhmans

*

SV. LAVRENCIJ († 258) je bil zelo krepost en. Prav zato ga je papež Sikst II. postavil za prvega med sedmimi diakoni v Rimu. V tej službi je imel tudi skrb za reveže.

1. Začel pa je cesar Valerijan preganjati kristjane. Na smrt je obsodil papeža Sikst a II. Ta je izročil, kar je bilo cerkvenega imetja, Lavrenciju, ki je takoj sklical reveže iz mesta in jim darovane prihranke razdelil. Ko ga je Valerijan vprašal po cerkvenem premoženju, mu je Lavrencij pripeljal te revne, hrome in bolne rekoč: »Tu je zaklad Cerkve.«

Da, bogastvo Cerkve so ljudje, duše, krepostne duše še posebno... Cerkev je že spočetka skrbela za reveže. Različna socialna skrb *od strani držav in organizacij ni toliko sad svetnega napredka in izobrazbe, tudi v poganskem svetu so bili izobraženi, pa niso spoznali socialnega udejstvovanja* — pač pa je sad Jezusovega nauka! —

2. Cesar Valerijan, zaslepljen po svoji oblasti, je ukazal leta 258., naj pokoljejo tudi vse škofe, duhovnike, diakone, meneč, da bo tako uničil Cerkev. Tako je tretji dan po Sikstovem mučenju bil trpinčen, na ražnju pečen, sv. Lavrencij. Nasilnega cesarja je Bog prav kmalu kaznoval: že naslednje leto so ga namreč v vojni ujeli Perzijci; živega so odrli, njegovo kožo pa rdeče pobarvali in ohranili za spomin zmage.

Cerkev je bila preganjana za časa sv. Lavrencija, a je praganjana vse čase: zdaj tu zdaj tam. Vedno se dobi kak domišljav mogotec, ki meni, da bo on izvršil, kar se drugim ni posrečilo, namreč, da bo uničil Cerkev. To je približno tako, kot če bi hotel s krampom podreti Triglav, ali s pihanjem ugasiti sonce!

IZ SVETEGA EVANGELIJA

Isti čas je povedal Jezus nekaterim, ki so zaupali sami vase, da so pravični, in so druge zaničevali, to priliko: »Dva človeka sta šla v tempelj molit, eden farizej in drugi cestninar. Farizej se je ustopil in je sam pri sebi tako molil: 'Bog, zahvalim te, da nisem kakor drugi ljudje: roparji, krivičniki, prešustniki, ali tudi kakor ta cestninar; postim se dvakrat v tednu, desetino dajem od vsega, kar pridobivam.' — Cestninar pa je od daleč stal in še oči ni hotel povzdigniti proti nebu, ampak se je trkal na prsi in govoril: 'Bog, bodi milostljiv meni, grešniku!' — Povem vam: Ta je šel opravičen na svoj dom, oni pa ne; zakaj vsak, kdor se povišuje, bo ponižan, in kdor se ponižuje, bo povišan.«

*

Dva sta, ki govorita z Bogom o sebi, toda samo eden zna govoriti še s seboj o Bogu. Prvemu se to zdi kratkomalo nepotrebno in zato ne doseže opravičenja. Drugega prevzame jasna lepota in svetost navzočnosti božje v templju. Pogleda si v dušo in — koliko nasprotje: notri vidi temo in grdobijo, nič si ne prikriva. More se še samo ponižno trkati na prsi in jecljati: »Bodi milostljiv!«

Potrebno je za duhovno življenje, da se človek loti sebe nepristransko soditi in odkritosrčno oceniti. Da svojo vest dobro preiščeš, obrni en pogled nazaj, v preteklo dobo, drugega naprej, v prihodnje dni. Tako spoznaš, kaj je bilo in kaj mora biti nadalje, da lahko popraviš, kar je bilo narobe v tvojem življenju.

Ko se zjutraj opravljaš, da prideš spodoben pred ljudi, se morda pogledaš v zrcalu: obleka mora biti v redu. Duša tudi. Zrcalo božjih zapovedi si lepo postaviš pred oči tvoje duše in takoj opaziš, kje so pomanjkljivosti. To se ti ne zdi potrebno? Takega, ki ga je skrb edino za zunanjost, zanemarja pa svojo notranjo podobo duše, imamo navadno za bolj puhlo osebo, za nekak pobeljen grob.

Naravno je, da boš pri tem opazil, kako šibka je volja, kolikokrat se isti greh povrača. Najbolj pogrešeno bi bilo, izgubiti zdaj pogum in opustiti to delo izpraševanja samega sebe. Ta boj je treba začenjati vedno znova in ne odjenjati nikoli.

Ne prisvajaš si niti toliko moči, da bi nadaljeval s svojim dobrim prizadevanjem, in da bi zares hotel zmagati nad grehom? Vprašam: zakaj imaš pa molitev? Pri Bogu je treba zdaj poiskati pomoči. V nadnaravnem življenju se brez molitve nikamor ne pride. Morda si tudi v molitvi že omagal, ker nisi videl uspeha. In zdaj? Nekoliko posmehljivo poučuje take neki pisatelj: »O, nesreča je tu! Prevrnila se ti je skodelica mleka in ti — stojiš tu in gledaš. Morda bi pa le stopil kam po drugo mleko; dobiš ga gotovo.«

»Daj mi, o Gospod, svojo pomoč, da postanem voljan in odločen za dobro. Naj se nikdar ne naveličam v svojem prizadevanju za dobro. Če bi šlo težko, če bi celo padel, naj nikdar ne izgubim poguma; ponižno in vztrajno na znova začenjam. Naj mi to pomaga do spoznanja, da mi je Tvoja pomoč vedno potrebna, in do vztrajnosti, da to pomoč vedno pri Tebi iščem.«

Iz življenja Cerkve

PAPEŽ PIJ XII. O FILMU

Sv. oče je sprejel v Vatikanu skupino filmskih igralcev, režiserjev, tehnikov in drugih v tej industriji zaposlenih ljudi ter jim posvetil poseben nagovor.

Sv. oče je ugotovil, da se je v letu 1954 12 milijard ljudi udeležilo filmskih predstav. Največjo udeležbo so zabeležili v ZDA. Te številke same izpričujejo, kako veliko moč ima film na ljudske množice in kako mu je treba posvetiti vso skrb in pažnjo, če hočemo, da bo film res v pomoč v nravstvenem življenju ljudi in v zdravo in potrebno razvedrilo v sedanjih razbitih časih.

»Noben razsoden človek,« je dejal sveti oče, »ne bo mogel iti preko vašega mnenja, ki ga boste podali z vestnostjo in premislekom v zadevah, ki spadajo v vašo lastno poklicno delavnost. Uporabite izjemno položaj, ki vam ga dajeta znanje, izkušnja in dostojanstvo vašega dela, in postavite namesto zapeljivih in obrekljivih filmov dobre, izbrane in lepe predstave, ki bodo privlačne in bodo lahko dosegle največjo stopnjo umetnosti. Pri tem boste imeli podporo vseh tistih, ki zdravo mislijo in prav hočejo, predvsem pa boste imeli pohvalo lastne vesti.«

UKRAJINCI V LURDU

Prvi teden meseca julija je priromala v Lurd posebna skupina katoliških Ukrajincev, ki je štela 500 ljudi. Prišli so pod vodstvom škofa Bučka ,da praznujejo 1000-letnico pokristjanjenja Ukrajine. Leta 955 je bila namreč krščena ukrajinska kneginja Olga, ki je pozneje s pomočjo sina sv. Vladimirja pripeljala vse ljudstvo v krščansko vero. Ukrajinski romarji v Lurdu so prišli iz raznih evropskih dežel, kjer žive v begunstvu. Imeli so sv. mašo v vzhodnem obredu in druge pobožnosti.

FRANCIJA BO PODPIRALA KATOLIŠKE ŠOLE

Francoska narodna skupščina je odobrila s 313 ugodnimi glasovi proti 286 nasprotnim zakonski osnutek, ki dovoljuje podporo države privatnim katoliškim šolam.

Država se obvezuje prispevati tudi k stroškom za ustanovitev novih kmetijskih šol in sicer z zneskom, ki ne sme biti manjši kot znaša polovico stroškov. — Kako čudno: framasonska Francija sklene podpirati katol. šole; katoliška Belgija pa to podporo ukinja!

REDOVNICE — DELAVKE

Mnogo se je pred časom govorilo o duhovnikih-delavcih. Pa nele duhovniki, tudi redovnice so začele že pred časom podoben apostolat. Tako delujejo številne redovnice-delavke v tekstilnih tovarnah severne Italije. So to sestre kongregacije Svete hišice nazareške. Prej dobijo vso tehnično izobrazbo, potem pa jih pošljejo v tovarne za navadne delavke. Pobuda za tak apostolat med redovnicami je stara že 55 let in je nastala v Bresci. Po drugi svetovni vojni pa je ideja dobila vse drugačen smisel in pogon. V začetku so jih delavke kakor gospodarji sprejeli s precejšnjim nezaupanjem, a sestre so se izkazale tudi kot izvrstne delavke. Redovna pravila sestram odločno prepovedujejo delati razlike med delavkami in naravnost govoriti o veri. Njih apostolat se vrši z molkom, zato je o sadovih tega apostolata kaj težko reči. Dejstvo je, da sestre uživajo v vseh tovarnah, v katerih delajo, velik ugled in niso redki primeri, da delavke, ki so bile čisto nasprotnega mišljenja, postanejo redovnice iste redovne kongregacije in tako vršijo apostolat naprej. Redovna kongregacija ima le 250 članic, a od teh jih dela 100 v tovarnah.

DAJTE LJUDEM HIŠE BOŽJE

»Dajte, da hiše ljudi ne ostanejo brez hiše božje,« tako so pisali lepaki koncem preteklega meseca po mestu Bologna, ko je kardinal nadškof začel veliko akcijo za zgraditev 17 novih cerkva v predmestjih Bologne, da da 150.000 prebivalcem božje hrame. Kardinal je vernikom svojega mesta razložil načrt, ki se bo izvršil v treh etapah v dobi desetih let. Prva etapa bo dobiti teren: za enajst cerkva ga je že dobil; druga etapa: postavitev že prej sestavljenih cerkva; tretja pa za zgraditev cerkva z vsemi zgradbami za celotno dušnopastirsko delo. Verniki so z navdušenjem in z zavestjo soodgovornosti sprejeli kardinalovo zamisel in načrt.

ŠKOFIJE JUŽNE AMERIKE ZBORUJEJO

Po končanem evharističnem kongresu v Rio de Janeiro so se zbrali škofje Južne Amerike na skupno tedensko konferenco, na kateri obravnavajo važne probleme dušnopastirskega značaja in tudi idejnega značaja. Konferenco vodi kardinal Piazza, tajnik konzistorialne kongregacije. Na njej je 8 kardinalov in nad 200 škofov.

KATOLIČANI V INDIJI SO DELAVNI

Bombayski nadškof kardinal Gracias je na svojem potovanju po Evropi trenutno v Nemčiji. Po »Katolische Nachrichten Agentur« je imel kratek razgovor o položaju katoličanov v Indiji. Katoličanov je le 5 milijonov in 600 tisoč, a imajo 44 visokih učnih ustanov. Katoliška Cerkev bistveno sodeluje pri reševanju socialnih problemov. Posebno pozornost je vzbudil jezuitski zavod za socialne vede nele med katoličani, ampak tudi med nekatoličani; sploh pa se na socialnem polju v Indiji veliko dela, je poudaril kardinal Gracias.

REDOVNE ŠOLE ZA DEKLETA V FRANCIJI

Iz najnovejše statistike o vzgoji v Franciji je razvidno, da je 20% ženske mladine v šolah redovnic. Okrog 260 redovnih ženskih družin, z 80 tisoč redovnicami vodi 7.300 šol in vzgaja 835 tisoč deklet.

ŠTEVILO NEMŠKIH KATOLIČANOV

V Nemčiji je, kakor je razvidno iz statistike, 25 milijonov katoličanov ali 40% vseh prebivalcev Zapadne in Vzhodne Nemčije. V sovjetski coni je le dva milijona katoličanov, okrog 10%, dočim v Zapadni Nemčiji predstavljajo katoličani skoro polovico prebivalstva.

Č. g. IVAN REŠČIČ umrl

Rajni častiti gospod Reščič je bil rojen v Gorici dne 22. 7. 1877. Bil je edini sin delavske družine. Mati mu je umrla, oče pa je učakal visoko starost. V mladosti je obiskoval ljudske šole društva »Sloga« in tako postal zaveden Slovenec. Po par letih gimnazije je odšel v Koper na slov. moško učiteljišče. Ko je z maturo dovršil učiteljišče, je bil do leta 1902 učitelj menda nekje na banjški planoti. Ves čas je bil globoko veren in pobožen katoličan, krasen zgled za vso okolico, kjer je učiteljeval.

Globoko v srcu pa je gojil željo po duhovskem stanu. Privatno se je učil latinščine. Jeseni leta 1902 je vložil prošnjo na duhovsko semenišče v Gorici. Nadškof Jordan, ki je slišal o pobožnosti kandidata ga je sprejel v svoje semenišče. Sošolca sta mu bila Krištof Tomšič in Štefan Possarelli, oba po letih mlajša od njega in oba še živa.

Predzadnje šolsko leto je bil prefekt v Alojzijevišču. Še danes se marsikdo izmed takratnih gojencev spominja dobrega prefekta.

Novo mašo je rajni gospod Reščič daroval v Gorici dne 22. 7. 1906 ravno na svoj rojstni dan in novi nadškof Sedej ga je še tisto poletje poslal duše past v Bovec. Tam je ostal malone dve leti, kajti leta 1908 ga je nadškof Sedej imenoval za ravnatelja in kateheta v zavodu za gluhoneme, kjer je ostal v tej službi do leta 1925. Tega leta je bil razrešen ravnateljstva ter ostal do upokojitve samo še učitelj in katehet gluhonemih. Malone 40 letnikov je vzgojil, bodisi kot učitelj, bodisi kot katehet.

Kot upokojenec je bil par let v Podgori za župnika in nato je živel v svoji hišici v Gorici in z veseljem oskrboval slov. službo božjo pri Sv. Ivanu, ki mu je zelo k srcu prirastla. Šmarnice, prvi petki, prve sobote itd. so ga zmerom našle v spovednici in pred oltarjem. Zadnje leto je bolehal in 27. julija letos zatisnil svoje trudne oči v 78. letu svojega življenja.

Zakaj vam pripovedujem te podrobnosti? Zato, ker je bil rajni gospod Reščič svet in pobožen duhovnik.

Njegova ponižnost je bila izredna. Njegovo srce je bilo brez vsake zlobe. Vse življenje je delal in pomagal v duhovnem pastirstvu, kjer je le mogel.

Rajni je bil mož molitve in od vseh iskan spovednik. Njegova spovednica je bila vedno oblegana.

Njegova gostoljubnost je bila skoroda brez mej. Koliko duhovnikov je pri njem gostovalo in koliko revežev pomoč dobilo?

Skoraj 20 let je bil škofijski zastopnik Misijonske zveze in je na tem polju veliko dobrega naredil.

Ko ni bilo več slov. frančiškanov je skozi desetletja vodil Tretji red sv. Frančiška in je imel končno to srečo, da je prisostvoval njegovi sveti smrti redovnik sv. Frančiška.

Zato mir njegovi duši in slava njegovemu spominu!

Njegovega pogreba v cerkvi sv. Ignacija so se udeležili tudi gg. predsednik in tajnik goriške pokrajine ter podtajnik goriškega županstva poleg velikega števila naših vernih ljudi. Na pokopališču se je od rajnega gospoda poslovil kaplan pri Sv. Ignaciju č. g. M. Mazora.

Pri tem ne moremo zamolčati grobe krivice, ki jo je zagrešil upravitelj župnije sv. Ignacija msgr. Grusovin s tem, da je samovoljno prepovedal pevcem, da bi v cerkvi med pogrebno mašo izvajali Försterjevo mašo s slov. besedilom. Ne vemo, iz kakšnih razlogov je msgr. Grusovin to napravil. Vsekakor se čutimo slovenski katoličani zaradi takega postopanja globoko užaljene in na tem mestu ogorčeno protestiramo. Cerkev je za vse vernike in vsakdo sme tam moliti in peti v jeziku, ki mu je bolj drag. — Italijanske sobrate ob tej priliki prosimo, naj s svojo narodno nestrpnostjo ne rušijo v naših ljudeh vere, ki jo slov. duhovniki v njih srcih s toliko težavo gradimo.

PO SVETU NAOKROG

ATOMSKA ENERGIJA V MIROLJUBNE NAMENE. Prvič v zgodovini je začela služiti atomska energija v miroljubne namene v mestu Schenectady (USA), kjer s pomočjo atomske energije proizvajajo električni tok za splošno uporabo prebivalstva.

LJUDJE POD TUJIM IMENOM. Zdelo bi se nemogoče, da še deset let po končani vojni žive na svetu ljudje pod tujim imenom. Toda statistike vse drugače govorijo. V Italiji živi danes okrog 250 tisoč ljudi pod napačnim imenom. Tem ljudem pravijo »človeške podmornice«. V letih 1945-46 je njihovo število doseglo 400 tisoč oseb. Tudi po ostalih državah je bilo takoj po vojni število »človeških podmornic« zelo visoko. V Nemčiji jih je bilo nad pol milijona, v Španiji 250 tisoč, v Franciji 400 tisoč. Velika Britanija šteje 5000 takih »podmornic«, povečini ubežnikov ameriške armade. Skupno število »človeških podmornic« cenijo na tri milijone oseb. V tem številu niso vštete osebe za železno zaveso, katerih število je bržkone večje kot pa v svobodnih deželah.

SMRTNA ŽRTEV MED ČLANI EKSPEDICIJE TRŽAŠKIH SPELEOLOGOV. Načrt tržaških speleologov (jamarjev), da bi preiskali nevarne in še neraziskane jame v piemontskih Alpah, je pretekli teden prekrižala huda nesreča, ki je zahtevala smrt mladega 20-letnega člana posadke Lucijana Mersija. On je bil prvi, ki se je podal v jamo Col de Pas, ki se nahaja na višini 2580 metrov v piemontskih Alpah. Ko je bil že 140 metrov globoko v jami, se je nenadoma lestev iz vrvi pretrgala in mladega fanta je požrla globina. Zaman so ga njegovi tovariši vso noč in naslednje dni iskali z nevarnostjo lastnega življenja. Šele, ko je prispela na pomoč tržaška reševalna skupina, se jim je posrečilo zaslediti njegovo truplo 130 metrov nižje od mesta kjer je padel.

HUD MRAZ V ARGENTINI. Medtem ko se mi pošteno potimo, imajo v Argentini izredno hudo zimo, kakršne ne pomnijo. V južni Argentini je mraz dosegel od 6 do 8 stopinj pod ničlo, v srednji od 8 do 10. V Rio Nefro so zabeležili 15 stopinj pod ničlo. Meteorološka postaja na prelazu Uspallata v Andah pa je zabeležila 21 stopinj mraza.

ŠVICARSKO POSOJILO ZA ELEKTRIFIKACIJO ITALIJANSKIH ŽELEZNIC. Švicarska vlada je odobrila posojilo Italiji v znesku 200 milijonov švicarskih frankov. Ta vsota, ki jo bo Italija vrnila v 26 letih, je bila podeljena italijanskim državnim železnicam s posredovanjem evropske plačilne zveze. Denar bo uporabljen za elektrifikacijo italijanskega železniškega omrežja med Genovo, ki je pomembno izhodišče za švicarski tranzit, in Švico.

UMETNE LUNE BODO KROŽILE OKROG ZEMLJE. Veliko senzacijo je vzbudila po vsem svetu vest, da je predsednik Eisenhower odobril načrte, po katerih bodo ZDA nadaljevale s pripravami za izstrelitev majhnih umetnih zemeljskih satelitov, ki bodo krožili okrog zemlje in ki ne bodo imeli nobene posadke. Načrte je pripravila ameriška nacionalna akademija znanosti. Satelite bodo izpustili v vsemirje med julijem 1957 in decembrom 1958. Umetni sateliti, ki ne bodo večji od nogometne žoge, bodo krožili okrog zemlje nekaj dni v višini 320 do 480 km nad zemeljsko površino z brzino 28.000 km na uro. Za pot okrog zemlje bodo potrebovali 90 minut. Na satelitu bodo postavljeni instrumenti z radijsko postajo, ki bo avtomatično sporočala podatke o temperaturi, hitrosti, višini in gostosti ozračja. Vse države, ki bodo sodelovale pri mednarodnem geofizičnem letu, bodo lahko prejemale ta poročila. To bo prvi znanstveni poskus izven zemeljskega ozračja v zgodovini človeštva.

Že dan za tem ameriškim poročilom so se oglasili Sovjeti in povedali, da se tudi oni pečajo z načrti o pogonu umetnih lun okrog naše zemlje. Njih načrti da so že blizu uresničitve, vendar ne še tako kakor ameriški. Kot tretji so prišli Angleži ter priznali, da tudi njih učenjaki kujejo načrte o medplanetarnih poletih.

Tako so sedaj največje velesile, ki si delijo svet, v medsebojni tekmi, da si razdelijo še planete. Naj si jih le; samo da ne bo vojne zaradi tega.

PRVI MILIJON. En milijon je lepa številka za naklado časopisa. V Evropi je le malo listov, ki dosežejo to številko.

V začetku meseca maja je založnik Angelo Rizzoli v Milanu priredil veliko večerjo, ker je prvič bilo prodano nad en milijon izvodov njegovega tedenskega ilustriranega lista »Oggi« (slovensko »Danes«).

Pa to ni edini uspeh tega izrednega moža, ki ne pozna svojih staršev, kajti kot dojenčka so ga našli pred cerkvenimi vrati in ga vzredili dobri ljudje. Poleg »Oggi« je lastnik še več drugih časopisov, nadalje je gospodar velike filmske družbe ter je eden izmed najbogatejših ljudi v Italiji.

»Oggi« je začel izhajati po koncu vojne in, ko so ob izidu prve številke sedeli pri mizi lastnik in glavni urednik Edilio Rusconi ter njuni sodelavci, je Rizzoli vzdihnil: »Če bomo prišli do naklade 10.000 izvodov, si bom pa zelo oddahnil.«

Glavni urednik je bil večji optimist: »Dajte mi eno liro za vsak izvod, ki ga bomo prodali več.«

Rizzoli se je smejal, in sta napisala pogodbo kar na servietni papir pri mizi. Na srečo si urednik ni z njim po jedi ust obrisal, temveč ga je vtaknil v žep. Danes mu poleg plače, ki je dokaj skromna, prinaša mesečno še okoli 900 tisoč lir.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Novomašniki v Sloveniji

Na praznik sv. Petra in Pavla so bili posvečeni v ljubljanski in mariborski stolnici naslednji bogoslovci:

LJUBLJANSKA ŠKOFIJA: Bahor Zdravko iz Dragatuša, Klemenc Vinko z Dobrove pri Ljubljani, Kocjančič Janko iz Device Marije v Polju, Krt Štefan iz Mekinj pri Kamniku, Sevšek Mirko iz Dola pri Litiji, Smolik Marjan iz Doba pri Domžalah, Strle Štefan s Knežaka na Krasu, Vindišar Anton iz Ljubljane.

GORIŠKA ADMINISTRATURA: Gregorič Svetko iz Dekanov pri Kopru, Sivec Stanko iz Livka pri Kobaridu.

LAVANTINSKA ŠKOFIJA: Halas Franc iz Črcusovcev v Prekmurju, Korbun Alfonz iz Ptuja, Korbun Milan iz Ptuja, Kač Janko iz Sv. Pavla pri Prebredu, Šoline Vilko iz Št. Jurja pri Celju, Horvat Jožef iz Bogojine v Prekmurju.

REDOVNIKI NOVOMAŠNIKI: Ketiš Evgen in Ploj Dominik iz frančiškanskega reda, Stritar Franc (Vel. Lašče) iz salezijanske družbe.

* * *

JUGOSLOVANSKA INDUSTRIJA: Prihodnje leto bo 20 industrijskih panog v Jugoslaviji prejelo pomoč iz inozemstva v skupni vrednosti 800.000 dolarjev. Pomoč bo obsegala delo inozemskih strokovnjakov v jugoslovanskih tovarnah in obratno. Združene države bodo nudile pomoč v znesku 464.000 dolarjev.

NA REKI: V programu za povečanje reške luke je tudi velik žitni silos, ki ga bodo zgradili v prihodnjih petih letih. To bo največja zgradba na Reki. Visoka bo 54 m in v njej bo prostora za 300.000 ton žita. Predvidevajo, da bo stal okrog 1.500 milijonov din.

UGODNA TURISTIČNA SEZONA: Letos se turizem v Jugoslaviji ugodno razvija. V prvih petih mesecih je bilo 30% več tujih turistov kot v istem obdobju lanskega leta. Povečalo se je število turistov iz Avstrije in Italije. Računajo tudi na močan dotok iz Zahodne Nemčije. Urad za zvezo v Celovcu je izdal do konca junija nad 10.000 vizumov za potovanje v Jugoslavijo, medtem ko jih je lansko leto do zaključka sezone izdal 18.000. Tudi Tržačani letos pridno obiskujejo Jugoslavijo.

Vsled velikega navala tujcev v Ljubljani primanjkuje hotelov. Zato so sklenili, da sezidajo nov, moderen hotel. Ljubljana razpolaga danes s 540 hotelskimi posteljami, kar je občutno premalo. Ljubljanski hoteli so morali letos odkloniti 191 tujih turističnih skupin, kar je znašalo 10 milijonov deviznih dinarjev izgube. Nov hotel bo stal 300-400 milijonov dinarjev.

BRIDKA IZGUBA V VRSTAH SLOVENSKEGA DIJAŠTVA

Dne 25. julija se je smrtno ponesrečil v Kanalski dolini štirinajstletni dijak Franko Stopar iz Škednja pri Trstu. Udeležil se je taborjenja štiridesetih tržaških slovenskih skavtov, ki so se mudili v Zajzeri pri Ovčji vasi. Osem skavtov, med njimi Franko, se je vračalo z Viša v prvih popoldanskih urah. Pri tem se je Franko tako nesrečno spodrsnil na robu gorske poti, da je padel po strmem pobočju. Škofijski asistent č. g. Lojze Zupančič ga je s pomočjo dveh večjih turistov, ki sta prišla mimo, spravil do zavetišča Corsi. Od tu so šli po rdeči križ v Rabelj. Okrog desete ure zvečer so prišli nosilci iz Rablja ter ga nesli v deževni noči do ceste, nakar ga je avtoambulanca odpeljala v Gemono. Fant ni nič prišel k zavesti in ugotovili so, da mu ni več pomoči; zato so ga odpeljali v tržaško bolnico. V Trst je dospel ob pol treh zjutraj, a je že pred prihodom v bolnico izdihnil. Pri nesreči je dobil udarec v tilnik, obenem mu je eno zlomljeno rebro predrlo vranico.

Pogreb se je vršil v Škednju pretekli četrtek ob peti uri popoldne. Od doma v župno cerkev in od tod na pokopališče so ga nesli skavti, na beli krsti je bil skavtski klobuk, ovit v bele planike, na čelu sprevoda je bila dolga vrsta dijaške mladine z gospo ravnateljico in profesorskim zborom. Pogreb je vodil domači župnik msgr. Rovis, na zadnji poti so spremljali mladega skavta tudi g. kanonik Kramarič v imenu Marijanišča, kjer se je fant vzgajal, škofijski kancler, škofijski asistent slovenskih skavtov in še drugi duhovniki, prijatelji pokojnega in skavtov. Za krsto je šla žalujoča mamica, ki je v Franku izgubila zadnje svoje dete, drugi sorodniki in ogromna množica. Ob straneh sprevoda so stale dolge vrste ljudi, ki so hotele še enkrat pozdraviti dijaka, ki so ga mnogi poznali in ljubili. V cerkvi mu je po obrednih molitvah zapel domači cerkveni zbor, na pokopališču pa sta se od njega poslovila v pretresljivih besedah v imenu skavtske družine in slovenske gimnazije skavtski vodja g. dr. Berce in g. prof. Žerjal. Še enkrat je zablestel pred našimi očmi lik dobrega dijaka, ubogljivega gojenca, vzornega in navdušenega skavta. Skavtski vodja je omenil dve največji želji Frankovi: umreti z Jezusom v srcu, kar se mu je spolnilo, ker je bil še isti dan v rani uri pri obhajilu, in rast in procvit slovenske skavtske organizacije. Zato so vnovič njegovi skavtski bratje ob odprtem grobu obljubili zvestobo, ko so na vodjev skavtski pozdrav »Pripravljeni!« enodušno odgovorili: »Vedno pripravljeni!«

Ob tej nenadni in prebridki izgubi je težko najti primerno besedo za izraz toplega sožalja razžaloščeni materi in sorodnikom, pokojnikovim vzgojiteljem in voditeljem, njegovim mladim skavtskim bratom. Dobri Bog je našega prijatelja v svoji neskončni Previdnosti položil kot seme v zemljo, da bo še bolj čilo vzklila in rasla ideja slovenskega skavtskega gibanja v Trstu.

Sv. Višarje v drugi polovici julija

Letos je v prvi polovici julija oskrboval Sv. Višarje (poleg domačega g. župnika) duhovnik domačin iz Lipalje vasi preč. g. p. Martin Francl, redovnik olivetanskega reda, ki je z znanjem jezikov ustregel vsem romarjem. Niti vedeli nismo, da ima Lipalja vas slovenskega duhovnika domačina, ki živi in deluje v Seregno pri Milanu.

Na Sv. Višarje letos še ni bilo večjih romanj. Prihajajo le manjše skupine avstrijskih, furlanskih in slovenskih vernikov ter posamezniki. Višarje so 18. julija obiskali in imeli v cerkvi lepo pobožnost tržaški slovenski skavti, ki so jih pripeljali na božjo pot preč. g. Župančič ter prof. dr. Berce in prof. Ivan Theuerschuh. Ganljivo je bilo, ko so v uniformah in z zastavo med sv. mašo stali ob oltarju in prejeli sv. zakramente. Od teh vrlih fantov si je Bog že čez teden dni utrgal eno dušo, da bo pri njem in Mariji priprošnjica za mlado slovensko skavtsko organizacijo.

V soboto 23. julija so prispeli na Sv. Višarje romarji z Opčin in od Sv. Jakoba v Trstu, ki so po večerni pobožnosti na Višarskem hribu zanetili velik kres in ob njem navdušeno prepevali verske in narodne pesmi. Vreme je bilo prav lepo in v dušah je bilo praznično razpoloženje. Njih lepo petje v cerkvi so z veseljem poslušali tudi furlanski in avstrijski romarji.

Na praznik sv. Ane (26. julija) je prispela na Višarje skupina slovenskih Rezijanov, ki so zapeli stare rezijanske nabožne pesmi. Čeprav po zunanjosti resni, so ti Rezijani pokazali svojo globoko vero. Med posamezniki je treba omeniti romarje: 81-letno Angležinjo Watson iz Oksforda, ki je sama peš prilezla iz Zajzere, ameriška Slovenca gospoda in gospo Asseg iz Clevelanda, nekega švicarskega Slovenca iz Züricha, slov. duhovnika preč. g. Ig. Kunstlja iz Londona, pesnika č. g. R. Vodeba iz Rima, ki ga je spremljal pesnik prof. V. Beličič iz Trsta.

V drugi polovici julija je prišlo na Višarje tudi več slovenskih duhovnikov iz vseh okoliških škofij. Za 16. avgust pa je najavljen celovški škof dr. Köstner, ki bo na Višarjah z 8 koroškimi duhovniki praznoval svoj »Kollegentag«, 30-letnico mature.

V petek 29. julija je prispela na Sv. Višarje še neka druga skupina tržaških skavtov, otrok, fantov in deklet. Začudili smo se, ko smo jih slišali med seboj govoriti v lepi hrvaščini in ruščini. Ko smo pozneje pregledovali višarski zapisnik, smo zapazili v njem lepa slovanska imena. Večkrat so bila imenovana mesta Zagreb, Beograd, Sarajevo in celo Moskva. Škoda, da so skavti še isti dan odšli in nismo imeli prilike, da bi se z njimi pobliže seznanili. Vsekakor je bil njihov obisk redek primer v zgodovini višarske kronike.

Kot vidite, so Sv. Višarje kljub nestalnemu letošnjemu vremenu vedno kar dobro obiskovane.

KULTURA

Revija „Vera in dom“

(Pred poletnimi počitnicami)

Pred nami je julijska številka družinske revije »Vera in dom«. Vsak mesec prihaja točno med Slovence na Tržaškem, Goriškem in na Koroškem in izpolnjuje tako veliko nalogo. Sedaj je to edina slovenska revija na tem delu Slovenije in je zato njen pomen toliko večji.

Mnogi so že poizkušali z izdajanjem revij, pa so navadno po nekaj številkah prenehale. »Vera in dom« pa izhaja že sedmo leto na Koroškem, drugo leto pa je že skupna revija vseh treh pokrajin. Ne moremo zadosti poudariti velike pomembnosti take skupne revije. Ni samo vez med Slovenci, ki žive v različnih državah, v različnih razmerah, a v skupnih narodnostnih in kulturnih ciljih, ampak je tudi dragocena hrana, da ni treba segati slovenskim ljudem po tujih časopisih in revijah, ki se povsod ponujajo. Razen vsega tega pa raste prav v tej reviji skupina novih mladih pesnikov in pisateljev, oblikujejo se novi talenti, glasniki te zemlje in teh ljudi.

Tržaški in goriški del v reviji je predragocen in obilen. Razen starejših in že priznanih kulturnih delavcev, kot so imena: Vinko Beličič, Ljubka Šorlijeva, Stanko Janežič, Rafko Vodeb, Zora Piščančeva, Metod Turnšek in tako dalje, nastopajo že mladi: Fonda Vijolica, Drago Štoka, Diomira Fabijanova, Bruna in Anica Pertotova, Sonja Štolfova itd. Oglasil se je tudi pesnik Slavko iz Trsta, ki je pseudonim, a njegove pesmi kažejo mehko lirično dušo in je kar škoda, da ga ne poznamo po imenu. Razen tega nastopa vrsta mladih sodelavcev s Koroške. Tako bo počasi postala revija »Vera in dom« tista dragocena literarna revija, okoli katere se bo zbrala mlada inteligenca. Mohorjeva družba pa bo z izdajo te revije opravila veliko narodno poslanstvo kot ga je opravljala vso našo zgodovino.

Sedma številka revije je pred nami. To je že počitniška številka. Zdaj dva meseca ne bo izšla, potem pa spet tri številke in letnik bo zaključen. Vabimo tržaške in goriške Slovence, naj sežejo po reviji. Dobe jo lahko v slovenskih knjigarnah, ali na upravi v Trstu, ulica Valdirivo 35, v Gorici pa na Riva Piazzutta 18. Revija je poceni in jo lahko skoraj vsakdo naroči. Odprite vrata dobremu tisku! Dajte v roke svojim otrokom namesto različnih giornalinov rajši slovensko, domače in dobro čtivo!

Tudi gospodinje imajo v reviji mnogo nasvetov, ne samo nasvetov za kuhinjo, ampak tudi vzgojnih člankov, lepih misli in pogovorov. Tistim pa, ki jim je za zabavo, bodo reševali uganke in zanke.

lr

Dr. Franc Gnidovec

Marija Mati Odrešenikova

Marijino leto je za nami, nismo pa še nikjer videli kakega pregleda, kako je to leto obogatilo naše slovstvo, nabožno in svetno, s knjigami o Mariji. Kolikor je nam znano, so trije glavni književni spomeniki na Marijino leto v slovenskem jeziku, ki bodo še pozno govorili o tem jubilejnem letu: »Slovenska marijanska lirika«, ki jo je priredil prof. Rado Lenček ter je izšla v Trstu; »Marija«, rapsodije Jeremije Kalina (Tineta Debeljaka) za prvo Marijino leto, ki so izšle v Buenos Airesu lani. O teh dveh knjigah smo v KG že poročali, ko so izšle. Končno smo dobili še tretjo knjigo in to je »Marija, mati našega Odrešenika«, ki jo je napisal dr. Franc Gnidovec, izšla pa je v založbi Slovenskega dušnega pastirstva v Buenos Airesu z letnico Marijinega leta 1954. Če sta prvi dve knjigi literarni, je ta slednja bogoslovna, ali, če hočete, znanstvena knjiga o Mariji, kot je menda še nimamo v slovenskem jeziku.

Dr. Fr. Gnidovec živi v Buenos Airesu, kjer je za profesorja v tamkajšnjem slov. bogoslovnem semenišču. Udejstvuje pa se tudi kot nabožen in znanstven pisatelj v Duhovnem življenju, kjer so njegove razprave precej številne. Ta delavni naš profesor si je nadel nalogo, da priredi za slovenske vernike knjigo o Mariji, ki naj bo istočasno znanstveno točna in poljudna, da jo bo s pridom bral preprosti človek, ki nima globlje izobrazbe, a tudi izobraženec, ki se hoče seznaniti z verskimi resnicami o Mariji, oziroma z mariologijo, kot pravimo s tujim izrazom. Pisatelj sam pravi o svoji knjigi: »Tu naj bo vse kratko in preprosto povedano v topli in umljivi slovenski besedi, v slovenski misli in za slovensko srce...«, kar so drugi povedali v obširnejših težjih knjigah o Mariji v tujih jezikih. Hotel je torej biti preprost in umljiv, a istočasno znanstveno dognan in na tekočem z zadnjimi dognanji iz mariologije. In to se je g. pisatelju tudi posrečilo.

Napisal nam je knjigo o Mariji, kjer ne govori samo o njenem življenju, temveč razpravlja tudi o verskih resnicah o Mariji. To slednje mu je važnejše nego prvo. Zato ima v knjigi najprej razmeroma kratek, a zadosten oris Marijinega življenja, zasnovan na podlagi zadnjih dognanj. Nato sledijo trije razdelki, v katerih razpravlja o Marijinih dogmah. Najprej govori o veliki resnici Marijinega božjega materinstva. To je osnovna resnica vse mariologije, zato ji avtor posveti potrebno pozornost ter jo osvetli z raznih strani. To je osrednji del knjige in po številu strani najdaljši (85 str.). Pisatelj razpravlja v tem delu poleg resnice o božjem materinstvu Marijinem še o njenem brezmadežnem spočetju in čudežnem vnebovzetju. Osvetli vse tri glavne Marijine skrivnosti s podatki iz sv. pisma, cerkvenega izročila ter nauka katoliških bogoslovcev. Vse to dela na lahek način, ne da bi utrujal, in preprosto, ne da bi hotel biti učen; je pa znanstveno dognan, da se lahko nanj človek zanese.

V tretjem delu govori o Mariji z ozirom na nas. Prikaže jo kot našo soodrešenico in delivko milosti ter našo duhovno mater in kraljico. Končno se v četrtem delu ustavi ob nas ter pregleda naše dolžnosti do Marije, ki so predvsem v tem, da jo častimo.

S to knjigo je dr. Fr. Gnidovec zamašil občutno vrzel v našem nabožnem in bogoslovnem slovstvu, saj nismo imeli knjige, ki bi znanstveno govorila o Marijinih skrivnostih, nam prikazala veličino njene podobe, kot izhaja iz razodete božje besede in cerkvenega nauka. To smo sedaj dobili. Čestokrat je bilo slišati pritožbo, da pridigarji ne vedo kaj o Mariji povedati. Sedaj imajo vsi v knjigi dr. Gnidovca bogat zaklad, da bodo o Mariji vedno lahko kaj novega povedali. Dostikrat so knjige o Mariji plod domišljije in pobožnih čustev. Ta knjiga ni taka. Zato pa bo po njej segel rad vsak Marijin častilec, ki se želi pobliže spoznati z Marijino veličino in nima možnosti ali se mu ne da, da bi segel po tujih obširnih in včasih dolgočasnih marioloških traktatih. Zato moramo biti g. pisatelju hvaležni za njegov trud. Knjiga stane vezana tisoč lir. Naše uredništvo je je naročilo več izvodov. Ko jih dobimo, sporočimo bralcem, da jih lahko kupijo.

H.K.

Primorski praznik na Koroškem

518 Primorcev je doživelo praznik, ki gre v zgodovino kot naš življenjski praznik na Koroškem. To je bilo naše letošnje skupno romanje, ki po svojem uspehu presega vsa dosedanja. Verska doživetja pri Gospe Sveti, v Dobrli vasi, v celovški stolnici, v Šmihelu in pri Mariji na Vrbskem jezeru so tako velika, da jih bomo težko kdaj pozabili. Zelo smo hvaležni vsem koroškim gg. duhovnikom, ki so nas povsod tako lepo sprejemali in tako zelo podprli verski uspeh romanja. Govor preč. g. prošta Cehnerja pri Gospe Sveti nam ostane v neizbrisnem spominu. Če se še kdaj spravimo na isto božjo pot, bo poleg Gospe Svete naš glavni obisk veljal njegovi župniji v Dobrli vasi, kjer imajo tako staroslavno in tako izredno lepo Marijino svetišče, v katerega so sedaj postavili tudi oltar fatimske Matere božje.

Tokrat je veljal poleg Gospe Svete naš glavni obisk versko in narodno — kakor smo slišali — najbolj zavedni slovenski vasi na Koroškem — Šmihelu pod Peco. V tej župniji je rojstna hiša sedanjega škofa Gregorija Rožmana. Tu se je zbralo ob našem obisku okrog tri do štiri tisoč Koroščev, povečini mladina in skupno smo si napravili praznik naše pesmi in besede v taki obliki kakor menda niti prireditelji niso pričakovali. Sredi gozda pod vrhom Svete Katarine je odmevala naša slovenska pesem in beseda. Bilo je navzočih veliko koroških zborov in mladinskih skupin, ki so se vrstile na odru pod smrekami. Nastopila sta tudi tržaška zbora iz Škednja in Mačkovelj. Pri teh nastopih ni šlo za oceno pevskega znanja, tu so se v navdušenem ploskanju pozdravljali Korošci in Primorci! G. Kosmina iz Nabrežine, g. dr. Tischler iz Celovca sta govorila v imenu enih in drugih; poleg tega je neumorni šmihelski kaplan, salezijanec g. Lojze Nemec pripravil s svojo mladino še igro »Zvon« v treh dejanjih in tako so nam urice sredi zelenega hriba potekale kakor minute. Po večerji pa je pesem odmevala še dolgo sredi prijazne šmihelske vasi ob navzočnosti vseh domačinov.

Tu kratko omenimo polom titovskih pevcev iz Doline pri Trstu, ko so bili v Šmihelu eno nedeljo pred nami. Domačini so nam povedali, da je bilo pri njihovem koncertu prisotnih le par desetin ljudi; podobno se jim je godilo v Šent Jakobu v Rožu, kjer so tudi hoteli prirediti velik koncert. Ta tržaški zbor je pač versko in narodno zavednim Koroščem predstavil komunistični celovški časopis in to je bilo Podjunčanom in Rožanom jasno znamenje, kakšni in čigavi so dolinski pevci! Mi pa smo doživeli povsod sprejem in pozdrav, ki ga nismo nikoli pričakovali.

S tem dopisom nikakor nočemo narediti vtisa, da je romanje poteklo brez vsake pomanjkljivosti. Predvsem smo dobili nov nauk, da bi bilo veliko boljše prirediti dvojno ločeno romanje in tako bi lahko sprejeli vse premnoge zamudnike, ki so se prepozno prijavili in zato ostali doma. Udeleženci romanja so pri zadnjem kosilu v Celovcu na nepričakovan način izrazili duhovnikom voditeljem iskreno zahvalo, ki se je izlila v zaključno skupno pesem: »Gor čez izaro«.

OBVESTILA

TRŽAŠKIM FANTOM V PREMISLEK. S prav zadovoljivimi uspehi se že več let vrše v Trstu med počitnicami zaprte duhovne vaje, ki trajajo 2 do 3 dni za dijake, dijakinje in kmečko-delavska dekleta. Tudi letos bodo imele vse te skupine slov. KA svoje duhovno prenovljenje ob milosti in Kristusovi resnici, ki edini napravita človeka zares naprednega in svobodnega.

Sedaj pa pozor, fantje!

Letos bodo tudi *za Vas kmečko-delavske fante* duhovne vaje *v Marijanišču* na Opčinah in sicer *od 22. sept.* (Pričetek v četrtek zvečer) *do 25. sept.* (nedelja dopoldne). Vodil jih bo isti duhovnik kot za dijake, to je pater g. Žitnik iz Celovca.

Javi se vsak lahko (od 15. leta naprej) ali pri svojem župniku ali pa piše na: Vodstvo Marijanišča na Opčinah, Trst.

Priglasite se kmalu po 15. avgustu, čimprej! Vzdrževalnina bo 1.700 lir.

Dragi mladi prijatelj! Vzemi si dopust za takrat, prihrani si nekaj od zaslužka in pridi, ne bo Ti žal! Še nobenega mladega človeka nisem srečal, ki ne bi z radostjo govoril o sreči, ki jo je doživel na duhovnih vajah. Poizkusi tudi Ti po tej poti iskati svojo resnično srečo; saj v materialnih užitkih in v grehu še nihče ni našel tega, kar okuša duša v prijateljstvu z Bogom.

DUHOVNE VAJE ZA DUHOVNIKE se bodo vršile v tržaškem škofijskem semenišču od 28. avgusta (v nedeljo zvečer pričetek) do 1. sept. (četrtek zvečer).

Priglasiti se je treba takoj zaradi posebnih razlogov tehničnega značaja, vsaj do 12. avgusta: na Marijanišče (št. tel. 21113) oziroma v Gorici na msgr. dr. Močnika. Vodil jih bo prof. P. Slapar iz Spittala ob Dravi.

GOJENCI MARIJANIŠČA NA OPČINAH. V teh dneh se zaključuje priglašanje gojencev v naš zavod za šol. leto 1955-56. Kot je bilo že svoj čas sporočeno, bodo imeli *prednost* oni prosilci, ki bodo obiskovali nižjo oz. višjo gimnazijo. Zato je možno, da kak drug prosilec, n. pr. za strokovno šolo sploh ne bo prišel v poštev.

Vodstvo opozarja zainteresirane pri tem na dvoje: 1. v poštev bodo vzeti pri sprejemu le oni priglašenci, ki so napravili *pismeno prošnjo* s potrebnimi prilogami: zadnje spričevalo, krstni list, zdravniško izjavo in izjavo domačega duhovnika o vrednosti fanta; ni mogoče se ozirati le na ustno prijavo ali sporočilo po telefonu! — 2. Tudi gojenci, ki so doslej že bili v zavodu, morajo predložiti prošnjo (brez prilog) za sprejem.

VODSTVO

S TRŽAŠKEGA

Trst

Iz stavkujočega mesta odhajajo otroci na počitniške kolonije. Dečki so se vrnili iz Enne, kjer ima svojo kolonijo Slokad. Naslednji dan pa je že odšla v isti kraj skupina deklic. Tudi iz Nabrežine so se vrnile deklice koncem tedna, potem pa so odšli tja fantje. Kolonijo v Nabrežini organizira Vincencijeva konferenca.

Občine

Nedeljo 24. julija smo Openci prebili na Sv. Višarjah. Že v soboto smo se odpravili na romanje: možje, žene, dekleta, otroci... Skoro je bil en avtobus premalo. Imeli smo lepo vreme in je vse romanje poteklo v najlepšem redu. Marijina pesem je v nedeljo pozno zvečer zaključila naš prelepi obisk na Sv. Višarjah. Romanje je vodil gospod kaplan Kosmač.

Sv. Jakob

Tudi Sv. Jakob se je pridružil openskim romarjem s polnim avtobusom. Bilg nas je blizu 50. Bili smo sicer posebna skupina, a na Sv. Višarjah smo se čutili ena sama velika Marijina družina. Posebno lepo so peli naši pevci. Ob njihovem ubranem petju so drugi kar utihnili. Le romarska pesem nas je spet združila.

Repentabor

Naš kraj je tudi letos vabljiva izletniška točka.. Tržačane vabi v senco teran in pršut. Le da si malokdo lahko brezskrbno privošči te dobrote. Čuti se, da ne prihajajo več Amerikanci kot nekoč. A vsaj ceste so še vedno lepe. Zaslužka pa ni. Ljudje so nekoliko zaskrbljeni.

Naraščanje turizma v Trstu

Po Trstu kroži mnogo avtomobilov s turisti iz tujine. V prvem polletju letošnjega leta so zabeležili v Trstu 241.179 nočnin. (Lansko leto v istem času 174.954). Iz Italije prihaja veliko potnikov na ogled Trsta, odkar je prevzela oblast italijanska uprava.

Odhod iz javne službe

Okoli 700 bivših nameščencev vojaške uprave, ki so služili pri civilni policiji in finančni straži, je izjavilo, da hoče izkoristiti odlok generalnega vladnega komisarja, ki predvideva za vse take uslužbence, ki se sami odpovedo službi, odpravnino v znesku 6 do 8 mesečnih plač. Omenjeni odlok velja do 30. septembra.

Zaključni večer lepo uspelega gospodinjskega tečaja

se je vršil na Opčinah v nedeljo na zadnji dan v juliju. Tečaj so vodile č. šolske sestre v Marijanišču. Trajal je en mesec. Obiskovalo ga je deset deklet. Večina jih je bila iz mesta, nekaj tudi iz okolice. Na zaključnem večeru so bile zbrane tudi matere gojenk, ki so izrazile vodstvu tečaja svoje zadovoljstvo in hvaležnost vsem, ki so pripomogli, da se je tečaj tako lepo posrečil. Dekleta so se s težkim srcem poslavljale od čč. sester, ki so jim ves mesec posvečale ljubeznivo skrb. Odhajale so dekleta in matere z željo, da bi se tečaj vršil tudi prihodnja leta, ker nudi dekletom veliko korist za njih bodoče življenje. To svojo željo in hvaležnost so želele izraziti tudi v tem dopisu.

Z GORIŠKEGA

Osmina pok. č. g. Ivana Reščiča

Božja dekla, bleda smrt, nam je danes položila v tisto temno rakev mrtvo truplo dobrega duhovnika, ki je sredi vseh zvijač, zmot in zablod, blestel kot najlepši vzor preprostosti.

To je tisto, kar nas danes žalosti, kar nas navdaja z občutkom, da smo postali sirote, oropane dobrega in zlatega srca. To je tisto, kar nam iz srca stiska solze v oči.

O le tecite svetle solze nad mrtvim gospodom Reščičem ter pokažite vsemu svetu žalost in bolečino ter povejte vsem ljudem, da ljubezen ne mine na robu groba, ampak raste in cvete v daljno večnost.

*

Opozarjamo in vabimo vse slovenske vernike, naj bi se udeležili žalne svete maše, ki bo v soboto ob 8h v cerkvi sv. Ignacija na Travniku.

Četrta obletnica smrti nadškofa Karla Margottija

Dne 31. julija je potekla četrta obletnica smrti nadškofa Karla Margottija. Ob tej priliki je bila v ponedeljek 1. avgusta v stolnici slovesna maša zadušnica, kateri so prisostvovali nadškof msgr. Ambrosi in številni verniki.

Novi župnik

V nedeljo so vernikom pri Sv. Ignaciju oznanili pri vseh mašah, da je bil imenovan za novega župnika č. g. Angel Persig, župnik v San Pier d'Isonzo v Furlaniji. Novi župnik je doma iz Ločnika ter je 7 let služboval kot vikar v stolnici, do leta 1950, ko je odšel v San Pier d'Isonzo. Sedaj se zopet vrača v Gorico, da sprejme vodstvo lepe župnije sv Ignacija. G. Persig je še mlad, saj ima komaj 35 let. — Želimo mu, da bi znal voditi župnijo ne samo z gorečnostjo, temveč tudi s krščansko pravičnostjo, tako da bodo verniki obeh narodnosti imeli v njem nepristranskega skrbnika duš.

Najboljše žitno leto

Kmetijski inšpektorat je po pregledu omlačenega žita v posameznih krajih goriške province ugotovil, da je to leto eno najboljših. Na obsegu 5.000 ha zemlje so pridelali 150.000 stotov pšenice. V zadnjem obdobju je bila najboljša letina leta 1953, ko so pridelali 133.000 stotov pšenice. Zdi se, da je letošnji porast pripisovati boljši obdelavi zemlje in ugodnemu vremenu. V nekaterih občinah so dosegli celo 40 stotov žita na ha obdelane zemlje.

Nagrade 67 delavcem ladjedelnic CRDA

Pretekli teden so v nekem hotelu v središču Tržiča na slovesen način nagradili 67 najbolj zaslužnih delavcev ladjedelnice CRDA. Med 67 nagrajenci je bilo tudi več takih, ki so dosegli že 40. ali celo 45. leto zaposlitve v tržiških ladjedelnicah. Svečanostim je prisostvovalo vse ravnateljstvo Združenih jadranskih ladjedelnic.

Sovodnje

Naš dramatski krožek je preteklo nedeljo prvič nastopil v domači vasi z igro »Tri sestre«. Igral je na prostem na župnijskem dvorišču. Prijeten poletni večer in zanimiva igra so privabili zelo lepo število udeležencev iz domače vasi in tudi iz okolice. Igralci so se vsi brez izjeme prav dobro odrezali, posebno smo bili veseli naših sovodenjskih fantov, ki so to pot prvič nastopali. Občinstvo je z navdušenjem sledilo napetemu in veselemu ter obenem poučnemu dogajanju na odru, tako da je na koncu vsem bilo žal, da je bilo igre konec.

Želeti je, da bi Sovodenjci s to igro še kje nastopili, morda v Gorici na odru Mar. doma. — Ne smemo pozabiti še na duet SKPD iz Gorice, ki je pohvalno nastopal med odmori.

Nedeljski uspeh dramatskega krožka iz Sovodenj naj bo v spodbudo domačinom in tudi drugim, saj nam priča, da se z dobro voljo dajo doseči veliki uspehi.

Kras okrog Doberdoba

Naši Kraševci se sicer s svojo pobožnostjo ne morejo ponašati, toda za poštene pa so upravičeno veljali. Zlasti zakonska zvestoba in nepokvarjenost mladine jih odlikuje. Pred kratkim pa je sam vrag zasejal ob našem jezeru toliko moralne nesnage, da resno grozi, telesno in dušno okužiti vso okolico in zastrupiti družinsko življenje naših zdravih ljudi. Ljudje se čudijo, da vse to dopušča občinska uprava in gotovo tudi policijskim oblastem ne more biti neznano, kaj vse se ob jezeru dogaja. Upajmo, da bodo odgovorne oblasti ukrenile vse, da se prepreči nepopravljivo zlo, ki grozi naši okolici.

Prijatelj umoril prijatelja

V Ločniku pri Gorici se je v nedeljo pripetil zelo težak umor. Dva prijatelja, 16-letni Ivan Turco in 18-letni Klavdij Zearo, sta šla v nedeljo popoldne krast hruške na tuje. Ko sta jih v nekem gozdiču pod Kalvarijo mirno jedla, nastane med njima prepir zaradi nožičev, ki sta si jih zamenjala. V tem prepiru udari Zearo svojega mlajšega prijatelja z motiko po glavi, da mu prebije lobanjo; ko je na tleh, zamahne po njem še enkrat in mu zada novo smrtno rano. Nato zbeži. Doma ne pove nič, temveč gre še isti večer mirno v kino, drugi dan pa na delo. V ponedeljek dopoldne pa Zearo izgine z dela in se potepa okrog, dokler se v torek sam ne javi na poveljstvu orožnikov v Gorici.

Ta zločin mladega fanta je ljudi zelo pretresel, ker bodisi morilec kot njegova žrtev sta bila poznana kot zelo mirna mladeniča.

Obvestila

ROMANJE NA SV. VIŠARJE. S.K.P.D. iz Gorice priredi v soboto in nedeljo 20. in 21. avgusta svoje vsakoletno romanje na Sv. Višarje. Vpisovanja se prejemajo do 10. avgusta na upravi »Kat. glasa« v Gorici, Riva Piazzutta, 18/I ali pri preč. g. patru Fidelisu. Cena vožnje: lir 1000.

TRETJEREDNIKOM: Dne 12. avgusta je praznik sv. Klare, zato bo ob 6. uri pri Sv. Ivanu sv. maša in skupno sv. obhajilo. Na koncu sv. maše vesoljna odveza. Vabljeni tudi drugi verniki, ker bo sv. maša darovana za pokojnega in nekdanjega tretjerednega voditelja preč. gospoda Ivana Reščiča.

Voditelj

Odgovorni urednik: *Stanko Stanič*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Iz Beneške Slovenije

Sv. Lenart

V nedeljo 24. julija je bila pri Sv. Lenartu v Benečiji zares izredna slovesnost. Dobro znani brat Anzelm Zanijer, ki je nad 22 let bil zvest cerkovnik na Mirenskem Gradu, je praznoval v svoji rojstni fari 50-letnico od svetih redovnih obljub. Sprejel ga je na cerkvenih vratih njegov pranečak Janezek Ošnjak, ki študira za duhovnika v videmskem semenišču. Slovesno sv. mašo je pel prečastiti p. Lavrencij Ošnjak, misijonar presv. Srca Jezusovega iz Verone, pranečak brata Zanijer-ja, za diakona in subdiakona pa sta bila čč. gg. Evgen Ošnjak in Jožef Jakulin, oba njegova nečaka. Izredne slovesnosti so se udeležili številni sorodniki, več duhovnikov in vernikov. Jubilejni govor je imel č. g. Ošnjak, kateri je povedal marsikaj zanimiveg glede življenja in poklica brata Zanijerja, ki se je odločil vstopiti v red sv. Vincencija Pavelskega po nekem svetem misijonu, ki ga je imel slavni misijonar Ivan Zdravlič leta 1903 pri Sv. Lenartu. Iz družine brata Zanijerja sta izšla dva redovnika, en duhovnik in zdaj je v semenišču še zadnji potomec. Brat Zanijer je bil pri treh novih mašah v svoji žlahti. G. Bog naj mu da učakati, da bi videl še četrto v svojem sorodstvu in končno pa tisto plačilo, ki ga je Gospod Jezus obljubil tistim, ki so vse zapustili zaradi Njega.

Črni vrh

V petek 29. julija je bil v gorski vasici Črnem vrhu lep in ganljiv pogreb pok. »Štjefove«, gospodinje Antonije Spekonja, rojene Menič. Umrla je prejšnji dan po dolgi in mučni bolezni, 71 let stara. Zatisnila sta ji oči oba sinova duhovnika preč. Angel Spekonja, župnik v Platiščah, in Lojze, upravitelj dveh velikih župnij v škofiji Isernia, v provinci Forli. Ta poslednji je vso noč dirjal z motorjem, da je mogel do umirajoče matere. Ko je pred osmimi leti dokončal bogoslovne študije v Turinu, ni bilo prostora zanj v domačem semenišču in se je moral zateči daleč v Romagno, da je rešil svoj duhovski poklic.

Pri slovesni zadušni maši, katero je daroval sin Angel, sta asistirala preč. Lojze in vnuk preč. Marij Cernet; peli so črnovrški pevci.

Kljub slabemu vremenu je priteklo tja gor na pogreb 12 domačih duhovnikov, v imenu katerih se je poslovil od zgledne matere in izrekel sožalje sobratoma in vnuku, preč. g. Jože Jakulin, župnik Kravarski.

Pri pogrebu je bila navzoča tudi 94-letna stara tašča pokojnice, Marija Spekonja, roj. Čenčič, ki je še dobro pri moči in opravlja vsa hišna dela. Ponosna je, da ima živečih 89 vnukov in pravnukov, razpršenih po vsem svetu, med njimi tri duhovnike, ki jo vsi imajo radi.

Pokojno nevesto je pohvalila, da je prebivela z njo čez petdeset let v največji slogi in ljubezni.

Ugledni »Štjefovi« družini in še posebno preč. Angelu in Lojzetu naše sožalje!

Radio Trst A

Nedelja, 7. avgusta: 9.00 Kmetijska oddaja. — 11.30 Vera in naš čas. — 12.00 Oddaja za najmlajše - »Marko in njegovi prijatelji«. — 20.30 Puccini: MADAME BUTTERFLY, opera v dveh dejanjih.

Ponedeljek, 8. 8.: 12.55 Pevski duet in harmonika. — 19.15 Mamica pripoveduje. — 21.15 Smetana: odlomki iz opere PRODANA NEVESTA. — 22.00 Iz italijanske književnosti in umetnosti. — 22.15 Schubert: Simfonija št. 8.

Torek, 9. 8.: 18.00 Prokofjev: Koncert za violino in ork. — 19.15 Radijska univerza. — 21.00 Radijski oder - Cecovini: ZADEVA STANDFORT. — 21.45 Slovenski motivi.

Sreda, 10. 8.: 12.55 Jugoslovanski motivi. — 18.30 Z začarane police. — 18.40 Koncert baritonista Marijana Kosa. — 19.15 Zdravniški vedež. — 22.00 Iz slovenske književnosti.

Četrtek, 11. 8.: 21.00 Dramatizirana zgodba - Rado Lenček: ALFRED STIEGLITZ, PIONIR UMETNE FOTOGRAFIJE. — 22.00 Glasbeno predavanje. — 23.00 Nočni motivi.

Petek, 12. 8.: 16.30 Z začarane police. — 21.00 Tržaški kulturni razgledi. — 21.30 Vokalni kvintet. — 22.00 Svetovna književnost in umetnost. — 22.15 Borodin: Simfonija št. 2.

Sobota, 13. 8.: 16.15 Kavarniški koncert. — 19.15 Radijska univerza. — 21.20 R. Strauss: Suita iz opere KAVALIR Z ROŽO. — 22.19 Operetne melodije.

DAROVI ZA KATOLIŠKI TISK: Prečastiti g. Josip Simic - Žabnice 1000; prečastiti g. Evgen Ošnjak 200 lir.

ZA SLOV. ALOJZIJEVIŠČE: T. A. iz Podgore 680 lir.

Bog povrni!

ZA MARIJANIŠČE: N. N. namesto cvetja na grob Franka Stopar 1000 lir.

Bog plačaj!

Bratje DOLJAK
AVTOPREVOZNIŠTVO
Gorica - ulica Donizetti 27
javljajo, da je njihova nova telefonska številka **20-97**

ZAHVALA

Vsem, ki so se udeležili pogreba našega nepozabnega preč. gospoda

Ivana Reščiča

zlasti čč. duhovščini, preč. g. Mirku Mazori za prekrasen poslovilni govor na grobu, č. p. Fidelisu, ki mu je ves čas bolezni stal ob strani, darovalcem cvetja in vsem, ki so bili v dušno in telesno pomoč pokojnemu v času bolezni, izrekamo prisrčno zahvalo.

Gorica, 2. avgusta 1955

ŽALUJOČI OSTALI

F. BARCATA:

V deželi Škipetarjev

POVEST - 30

Nekega dne je prišla v gorsko samoto vest, ki ga je hudo pretresla. Sin njegovega tovariša, od katerega je kupil bodalo, je bil v službi za pastirja pri neki družini v Kryezezu. Pasel je živino po bližnjih hribih. Pal ga je imel za pomočnika, ki mu je nosil živež v hribe. Za to službo ga je vedno dobro plačal. Ta fant mu je prinesel novico, da so vaški starešine obsodili Lulo na smrt s kamenjem.

Ta vest je Pala precej pobila in ponižala; vsi njegovi načrti so padli v vodo, prihodnost je bila uničena. Bil je proglašen za brezčastnega ,katerega lahko vsak ubije, kjerkoli ga najde, kakor se ubije stekel pes ob ograji.

Pri vsem tem Pal Gjoka ni zbežal; pomaknil se je više v hribe, si poiskal bolj skrivna zavetišča. Ni pa ostal tam dolgo, ker se je sam sebe sramoval, da je tak plašljivec. Prevzetnost ga je preslepila, da je začel misliti na krvno osveto. Da, sklenil je vzeti življenje Dodu in Marku.

Prišel je iz svojega skrivališča. Ves obraz se mu je spremenil. Lasje dolgi, brada zaraščena, nohti podobni krempljem. Nastanil se je med skalovjem in čakal dneva in ure, ki mu prinese pred puško njegove sovražnike. In v resnici, ni mu bilo treba dolgo čakati, da se mu je izpolnila želja.

Dan je bil precej temen. Črni oblaki so zagrnili nebo, pričakovati je bilo hude nevihte. Na samotnem kraju, med skalami Qafefika sta se dobila ta dva človeka, ki sta imela v sebi ogenj sovraštva, ogenj, ki je gorel z nenavadno silo.

Mark se je ustavil. Kot divja zver je pograbil za puško, da jo nameri proti svojemu sovražniku. Vendar mu nista njegovo junaštvo in čast pustila, da bi ubil sovražnika iz zasede. Hotel se je, čeravno z nevarnostjo življenja, boriti mož proti možu.

Pal Gjoka je bil pripravljen; trepetal je; iz oči mu je sijal ogenj sovraštva, srce mu je močno bilo. Z nenavadno naglico je pograbil za puško, pomeril Marku v prsa, potem v čelo, med oči, ki so ga tako sovražno gledale. Nastavil je kazalec, da ustreli, pa ni mogel sprožiti, ker ga je pogled nasprotnika nekako hipnotiziral. Zmislil se je na druge oči, katere je imel rajši kot vse drugo na svetu. Črne oči, katerim je njegova grešna ljubezen upihnila luč življenja. Ni bil Mark pred njim, ampak ona, z belo obleko, razmršenimi lasmi, razprostrtimi rokami, ranjenimi in okrvavljenimi prsi.

Pal je zakričal, toda samo Bog ve, ali je bil to klic žalosti in kesanja, ali samo smrtni krik, ko ga je svinec Markove puške vrgel na tla z razstreljenimi prsi.

Mark ni niti pogledal mrtvega nasprotnika. Vzel je puško na rame ter šel navzdol proti vasi. Vstopil je na pokopališče, poiskal sestrin grob, nad katerim je rekel: »Lula, počivaj v miru. Tvojo kri sem maščeval.«

Čarovničina smrt ni niti najmanj zmanjšala težo nadlog, ki so tlačile ljudstvo Kryezeza, ni odpravila nesrečnega prokletstva, ki jih je težilo. Kakor prej, so tudi potem trpeli ljudje, najbolj pa med vsemi družina Dode, v kateri je največ trpel Mark, ki ni mogel najti miru ne podnevi, ne ponoči. Vse polno misli je mučilo njegove možgane; mislil je, da sliši glasove, ki ga zasmehujejo in psujejo zaradi storjenega dela. Videl je Lulo, ki je jokala pred njim. Njegovo življenje je postalo neprestana muka.

Stara teta je ves čas polnila hišo z jokom. Očitala si je, da je samo ona kriva vsega zla. Zanjo je bila sedaj Lula svetnica.

Vse drugače je to žalost občutil mali Ndon. Njega ni pekla vest, ker ni imel nobene krivde. Kar ga je bolelo, je bila velika praznota v srcu, nenadomestljiva izguba sestre. On je bil bolj vesele narave, podoben sestri in materi.

Mater je komaj poznal, umrla mu je, ko je imel tri leta. Materina smrt ga ni toliko žalostila, ker je dobil v sestri novo mater. Lula, čeravno še otrok, je skrbela zanj in njegovo vzgojo. Tako je Ndon rastel po zgledu Lule, katero je ljubil s tako ljubeznijo, kakor more le otrok ljubiti svojo mater.

Ona je bila njegova najboljša tovarišica, prijateljica in zaupnica; njej je razkril vse skrivnosti svojega malega srca, ki je zrastlo z njo. Ona je poznala njegove želje in načrte; ona mu je bila vse.

Njegova ljubezen do sestre ni bila tako silna, ognjevita in očitna kakor ona starejšega brata, bila je tiha in nežna, a nič manj globoka od Markove.

Ko je vse zlo prišlo nad Lulo in sta jo oče in Mark preklinjala, ko so jo drugi obsodili na smrt, je bil Ndon edini, ki ni nikoli najmanj dvomil o njeni nedolžnosti. Ona je bila zanj nezmožna vsakega greha, nezmotljiva, nedotakljiva, vzvišena čez vse druge. Ko je prišla grozna ura, da je Mark ubil Lulo, tedaj ga je zagrnila črna senca, sonce življenja je zašlo zanj. Globoka in velika je bila njegova bolest. S to bolestjo v srcu je vsak dan šel iz hiše, hodil v hribe z živino. Tam je skoraj ves čas prejokal.

Ndon je bil potomec družine surovega, divjega značaja, vendar je bil docela drugačen od očeta in brata. Nekaj kapljic krvi staršev mu je vseeno ostalo: bil je stanoviten in neupogljiv. Razen tega so mu družinske razmere dale dozoreti pred časom. On ni samo žaloval, mislil je tudi in ugibal, kako bi popravil vse zlo, povzročeno zaradi sestre.

Nekega dne, po smrti čarovnice, od katere je slišal potrdilo Luline nedolžnosti, se je Ndon kot navadno nahajal na vrhu Qafefika. Medtem ko so mu solze tekle po bledih in udrtih licih, je mislil na svojo prihodnost. — Vstal je naglo in zdelo se mu je, da sliši besede umrle sestre, ki mu šepeta v uho. Naenkrat je izginil dvom: ni bilo treba več misliti; našel je pot, katero je iskal. *(Nadaljevanje)*